

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

34. Mors, ex qua inducitur vacatio, qualiter in supplicatione exprimatur, & narrata justificanda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

regulis, dispositionibus, concessionibus loquentibus de vacatione per mortem tanquam veriùs, æquius, sustentabilis, & quòd hodie seruetur in praxi, tenent Tond. & ipse Paris. loc. cit. nu. 7. citans pro hoc Rebuff. in pr. super regula illa. de infirmis. Put. decis. 297. l. 3. qui hic testatur resolutum in Bononiens. regressus. 17. Mart. 1550. rationem dat Paris. loc. cit. n. 8. & seq. nimirum quòd, esto, quòd fit fictio, fictio tamen à jure inducta habeatur pro veritate quoad juris dispositionem, juxta Bart. in leg. is qui pro emptore. de usucap. & idem importet fictio legis, quod ipsa veritas, seu æquipollet veritati, ut C. Paris. conf. 22. n. 10. vol. 2. & tantum operetur fictio in casu ficto, quantum veritas in casu vero, ut Paris. conf. 128. n. 32. vol. 4. Nec dici posse verbum censetur importare meram fictionem, dum in jure paria sunt, aliquid esse, & haberi pro tali, ut Paris. cit. conf. 22. n. 10. Ad quæ tamen dici possent, aliud esse veram vacationem per obitum, aliud æquiparari vera vacationi per obitum, & operari eundem effectum cum illa. de cetero hujus posterioris sententiæ AA. supponunt, talem resignationem non admitti à Papa, & præservare jus resignanti, ut expressè Paris. cit. q. 9. n. 11. quod si verum, indubitatè vacat per obitum talis resignantis: vide dicta supra ex Lott. ad q. an concurrere possint vacationes due ex eadem persona.

5. Respondeo quartò: per obitum resignantis, nempe in favorem, & non per resignationem vacat beneficium. Primò, si is moriatur ante admissionem, vel etiam post, ante tamen præstitum consensum, in camera vel Cancellariâ, beneficium vacat per obitum resignantis, & non per resignationem. Paris. l. 1. q. 4. n. 42. citans Put. decis. 92. n. 6. l. 2. ac dicens esse communem, adeoque gratia per resignationem non suffragatur. Paris. ibid. citans Bellam. Secundò: vacat per obitum illius, si servata non sint conditiones, eò quòd jus à resignante non abdicatur ante impletas illas conditiones; si vè non abdicatur, nisi sub talibus conditionibus. Paris. ibid. n. 43. citans pro hoc plures Rotæ decis. Tertiò: si moriatur, antequam resignatarius acceptet. Paris. de resign. loc. cit. nu. 44. Azor. p. 2. l. 7. c. 23. q. 4. Tond. p. 2. c. 4. §. 7. n. 18. unde si resignans moriatur in mense reservato ante acceptationem resignatarii, semper durat reservatio. Tond. loc. cit. nu. 19. Quartò: si resignans moriatur antequam resignatarius consentiat reservationi fructuum aut pensionis; quia non est perfecta resignatio. Paris. cit. n. 44. Azor. loc. cit. q. 3. unde & nihil potest acquiri resignatario ex ista resignatione. Paris. ibid. Et resignatarius, qui in vita resignantis non consentit resignationi, aut pensionis reservationi, non potest id facere resignante mortuo; quia res non est integra, & jam beneficium vacavit per mortem. Paris. n. 42. juxta decis. Rot. in Mantuana Canonica. Item si lata sententia contra resignantem ante acceptationem resignatarii præjudicat resignationi, Paris. nu. 48. juxta decis. Rot. in Toletan. Parochial. 2. Decemb. 1551. teste Caputaq; decis. 90. p. 3. Quintò: quoties jus abdicatum non fuit à resignante per resignationem, utpote nullam (intellige etiam respectu ipsius resignantis) vel non effectuatam; puta v. g. si facta à procuratore excedente limites mandati, si facta patrono Laico contempto &c. Tond. loc. cit. à n. 7. Card. Luca. de benef. disc. 35. n. 3. & d. 36. n. 3. & d. 22. n. 4. Illud quoque notari potest, quòd ait idem Tond. p. 1. c. 13. n. 17. in Gallia tria copulativè concurrere

debere ad hoc, ut beneficium resignatum vacet per obitum resignantis, primum, quòd non fuerit facta publicatio resignationis (quam ibi sufficit fieri intra triennium vivo resignante) secundum, quòd non sit capta possessio beneficii resignati, tertium: quòd resignans post 6. menses in curia, vel post unum mensem extra Curiam mortuus fuerit, & non tantum mortuus fuerit, sed etiam tempore mortis adhuc fuerit in possessione, ita ut si unum ex his tribus deficiat, beneficium non vacet per obitum, sed per resignationem. citat pro hoc Peleum. in Commentar. Analyt. c. 32. nu. 37. Gomef. ad reg. de public. q. 15.

Quæstio 34. Mors, ex qua inducitur vacatio, qualiter in supplicatione exprimitur & narretur, & narrata justificanda?

1. Respondeo ad primum: de hoc dictum satis in q. 2. hujus. §. ubi quærebatur, quid veniat nomine mortis.

2. Respondeo ad secundum primò: dum vacatio per obitum inducta & narrata, & sic provisio Apostolica facta ex hujusmodi causâ, probandus est hic obitus per provisum, qui illum narravit, & in eo se fundat; si non etiam notorius sit, nec detur quis, qui eum in dubium revocet. Lott. l. 3. q. 10. n. 37.

3. Respondeo ad secundum secundò: si narrativa obitus consideretur simpliciter, & non implicet præjudicium alterius, quam illius, qui narravit & supponitur defunctus (cùm hujus reputeretur præjudicium levissimum; quia ubicunque is compareat, non defunctus recipit seu retinet beneficium suum, collatioque nulla est. Gonz. gl. 11. n. 99. Lott. loc. cit. nu. 38.) sufficit semiplena probatio per tamam, & vocem publicam juxta doctrinam Bart. in l. 2. §. si dubitetur. num. 3. ff. quemad. testam. aperiat. Gonz. loc. cit. nu. 39. juxta dicta supra in q. qualiter probanda vacatio in genere.

4. Tertiò: si vera narrativa obitus implicet præjudicium alterius, uti id contingit, ubi non simpliciter stringit modum vacationis, sed cum adjuncto aut temporis, aut loci, aut personæ, unde resultat reservatio in grave præjudicium inferioris collaratoris, & provisum ab eo (quippe qui privandus est consilio de reservatione) exigitur plena & conclusiva probatio obitus juxta doctrinam Bart. loc. cit. n. 2. Lott. n. 40. Gonz. loc. cit. n. 100. vide dicta superius, ubi de probanda vacatione pro certo mense in ordine ad reservationem, ubi etiam ex eodem Gonz. qualiter hæc limitanda.

5. Respondeo tertio: plenè probatur obitus ex confessione partis nixæ, seu venientis ex eadem vacatione, juxta regulam leg. cum precum. c. de liberal. caus. Lott. ibid. q. 10. nu. 42. Etiam si confessio deduceretur ex titulo inutili. Lott. n. 43. citans Rot. decis. 117. n. 2. p. 1. recent. Item ex instrumento possessionis adeptæ. Lott. n. 44. citans Rot. decis. 605. n. 6. p. 2. Item ex actis publicis, puta libro Parochi. (idem est de libro hospitalis. Lott. n. 46. citans pro hoc Seraph. decis. 1456. n. 2. Farinac. fragment. p. 2. n. 336.) in quo consueverunt annotari nomina defunctorum. Lott. n. 45. citans Mand. ad reg. 18. q. 10. n. 4. Rebuff. ad reg. constitut. 10. 2. ad reg. h. p. rismi & sepult. a. 1. gl. 4. Greg. decis. 78. n. 2. &c. modò tamen partita de libro hujusmodi sit formiter extracta, id est, prout jacet, ne aliàs reputeretur simplex fides. Lott. cit. n. 46. citans Gregor. decis. 319. nu. 5. Bellam. in addit. ibid. &c. Et modò formiter recogni-

recognita sit manus ipsius Parochi. Lott. *ibid.* citans Rot. *decif.* 231. n. 1. p. 2. *divers.* Item probatio plena constituitur per testes referentes talia, unde mors notorie inducitur; puta, quia viderunt mortuum, vel viderunt sepeliri, aut exhumari, aut decapitari, cum similibus, quæ de necessitate mortem concludunt. Lott. n. 47. ubi etiam ex Menoch. *de adipsifc. remed.* 4. n. 675. & Rota in *Terason. Capella.* 28. Novemb. 1605. quod istæ rationes reputentur sufficientissimæ, etiam ubi agitur de gravissimo præjudicio; & subjungit nu. 48. reputari etiam optimam rationem plenè probandi mortem ex teste vicino.

6. Respondeo quartò: ubi videri potest minus plena hujusmodi probatio, potest ea coadjuvari, & sic integrari vel ex alia semiplena probatione. Lott. n. 49. juxta *decif.* Rot. 736. nu. 4. p. 2. *recent.* Gl. in c. 1. de *appel. v. famam.* Gregor. *decif.* 166. n. 6. & 8. Bart. in l. *admonendi.* nu. 48. *de jurejurando.* & alios, quos citat & sequitur Lott. nu. 50. & 51. testans sic consuevisse Rotam mandare integrari minus plenam probationem, ut constat ex *decif.* 117. n. 1. p. *recent.* v. g. dum cum uno teste de certa scientia concurrat fama probata per 2. testes, Lott. *loc. cit.* integrari quoque potest ex aliis adminiculis, puta, si cum uno teste de certâ scientiâ veniant alii, qui audierint pulsari campanam pro mortuo, vulgatumque attestarentur, eam pulsari pro efferendo tali defuncto, & post vidisse familiam vel cognatos indutos vestibus lugubribus, etsi hi testes non dicant, se vidisse cadaver: istæ namque rationes simul sumptæ propemodum mortem concludunt. Lott. n. 52. ex doctrina Bart. in l. *genero.* n. 6. ff. de *his, qui nor. infam.* quin etiam fati probari aliquem esse mortuum, ait Cravetta *cons.* 127. apud Lott. n. 53. quod pro tali eum reputent familiares, & consanguinei deferentes lugubres vestes; sicut e contra argui vitam ex eo, quod vestes lugubres per eos non deferantur, tradit cum aliis Farinac. *fragm.* p. 2. nu. 325. apud Lott. *ibid.* cum neque illud sit præjudicium maximum, id est, irrefractabile, quale est, cum agitur de pœna capitis, ut distinguunt Bart. in l. 2. §. *si dubitetur.* ff. *testam. quemad. aperiat.* Felin. in c. *quoniam frequenter.* ut *lite non contest.* *ibid.* Bald. Lott. *cit.* n. 53. qui n. 54. ait, id de plano procedere, ubicunque agitur de probando obitu secuto in remota aliqua parte à loco, in quo faciendâ probatio; eò quod in hoc casu sufficiat probatio per famam in eo loco, in quo mors secuta asseritur, etiam ad effectum constituendæ devolutionis, ut Put. *decif.* 508. l. 2. aitque idem Lott. n. 56. & 57. id longè fortius obtinere, ubi quis supponitur mortuus in bello, aut in mari, ut Farinac. *loc. cit.* n. 227. qui hos duos casus æquiparat: dum enim haberi non potest testimonium ab his, qui simul navigarunt, satis est haberi id à liberis & propinquis eorum, juxta l. *quoties. c. de naufrag.* ubi Bart. *loc. cit.* n. 5. apud Lott. n. 57. qui tamen n. 58. ait, id intelligi, si testes super hoc inducti formiter, id est, parte citatâ cum juramento sint examinati; id enim necessarium esse ad effectum justificationis gratiæ; quidquid aliàs sit ad effectum simplicis informationis de morte ex officio judicis, in quibus terminis loquuntur Sanch. *de Matrim.* l. 2. d. 46. n. 8. Felin. in c. *quoniam.* n. 24. & alii. item n. 60. ait procedere, nisi in contrarium urgeant aliqua conjecturæ de vita; eò quod vita est quid magis expositum sensui, quàm mors; & asserere vivum, sit affirmativum; asserere autem mortuum, sit negativum; unde etiam facilius credatur testibus asserentibus aliquem vivere, quàm asserentibus esse mortuum, ut Gabriel *de testibus. concl.* 4. n. 21. & Rota *decif.* 521. n. 6. 1. apud Lott. n. 61. nisi forte testes deponentes super morte magis invalescerent ratione ex aliquibus sensatis signis. Lott. *num.* 62. & Felin. in c. *in nostra.* n. 6. *de testibus.*

7. Respondeo quintò: cessante etiam casu, in quo gratia est fundata super tempore mortis, ex quo resultat reservatio, dum versamur in narrativa mortis expressæ pro explicandâ simpliciter vacatione, mors ipsa omnino est justificanda juxta dicta. Lott. *loc. cit.* n. 66. neque evitatur dicta probandi necessitas, quomodocunque supponatur vacatio per obitum ex antiquissimo tempore 100. annorum, etsi ea ætas reputetur aliàs longissimum tempus vitæ hominis, ut ait L. ult. c. *de sacrosanctis Eccl.* cum exinde non possit constitui legitima mortis probatio: sed probatio hæc præsumptiva mortis est æquivoca, cum frequenter reperiantur, qui ætatem hanc longè exceperunt. Lott. n. 7. & 73. citans Gabriel. *de præsumpt. Concl.* 16. n. 6. & c. quamvis dicat Lott. n. 77. se non negare illum lapsum temporis maximam præsumptionem mortis inferre, seu verius verisimilitudinem, ut Covarr. *var. resol.* l. 2. c. 7. n. 6.

Quæstio 35. An. & qualiter probandum tempus obitus?
Respondeo præter ea, quæ dicta sunt supra, de exprimendo & justificando mensē vacationis, ubi vis est in tempore, illudque est de substantiâ, nimirum, ubi in eo, resultante v. g. ex illo reservatione, fundata est gratia, debet præcisè & concludenter probari. Lott. *cit.* q. 10. nu. 63. ex Put. *decif.* 265. l. 3. Card. Luca. *de benef. d.* 16. n. 14. sic v. g. proviso Apostolico gerenti vices actoris contra provisum ab Ordinario tanquam reum & possessorem, incumbit onus probandi perfectè & concludenter reservationem tanquam fundamentum suæ intentionis, adeoq; obitum contigisse in mensē reservato. Card. Luca. *loc. cit.* eo tamen modo quo potest fieri; dum enim agitur de morte naufragi, potest hoc tempus ob difficultatem alterius probationis probari per famam. Lott. *loc. cit.* juxta Rot. *decif.* 53. à n. 1. p. 2. *divers.* Card. Luca. *loc. cit.* n. 15. ubi quod iste rigor probationis congruus est, ubi mors sequeretur inter fideles, ubi servatur dispositio Tridentini super libro mortuorum, seu quod aliàs mors probari posset per testes, qui fuerint præfentes funeribus, vel morti in propria domo secuta; secus enim, ubi agatur de probando mortem in bello vel in navigatione, seu in captivitate, aut tempore pestis cum similibus casibus accidentalibus; tum enim receptum est, mortem etiam levioribus adminiculativis probationibus justificari. citat pro hoc Mascard. *de prob. concl.* 1075. n. 8. Sanch. *de matrim.* l. 2. d. 46. n. 17. licet autem obitus probetur per testes dicentes, vidisse se talem sepeliri, non probatur tamen obitus in tali tempore, v. g. in mensē Januario per dicentes vidisse se sepeliri in mensē Januario; cum potuerit contigisse obitus in Decembri, & differri sepultura ex causa aliqua ad primum vel secundum Januarii. Rota in *Sutrina Parochial.* 3. Junii 1588. apud Garc. p. 11. c. 1. nu. 59. de cetero ad justificandum tempus mortis, seu pro constituendo certo hujusmodi tempore permissum est conjungere depositiones testium, puta duorum deponentium de